

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sântei sêrbători a „Nascerei Născătoare de Dumneșu” Nrul procsim va apăre Sâmbătă în 10 Septembrie v.

Sibiu, 5 Septembrie

De câte ori vine monarchul nostru în atingere cu poporul, tot atâtea zile de sêrbătoare are poporul. Astfeliu de și era sê fie pentru poporul croat venirea Majestății Sale la manevrele dela Belovar în Croația.

Pregătirile sê făceau înainte cu zile și săptămâni și presa prevestea poporului zile de bucurie.

Nici că se putea altfeliu. Poporul croat a fost totdeauna adict tronului și casei habzburgilor în tocmă, ca și bună oară români, și istoria nu poate înregistra un singur punct negru din viața acestor popoare față de alipirea lor totdeauna neclătită către tron. Tot ce are poporul croat mai ales a eșit întru bineventarea monarchului prea iubit și între alți dignitari eclesiastici, civili și militari, nu putea sê lipsească nici episcopul diecezei Diakovar, cunoscutul Strossmayer.

Dela sêrbătorile arangiate în Kiew până acum sunt aproape două luni, dar telegrama, ce o trimisese episcopul Strossmayer la Kiew, încă nu a liniștit spiritele, și în special presa dela noi nu a înțelăsat a da aspre lecțiuni episcopului și a-l timbra de trădătoriu de patrie, așa, că agitațiunea contra episcopului a pêtruns până în cercurile cele mai înalte, și așa ne putem numai esplica mustrea cea aspră și fără păreche, ce i s'a făcut episcopului din partea coroanei.

Intimpinarea primariului din Kreutz, serenadele date în onoarea episcopului mustrat, și în fine enunțiatul acestuia, că va rămâne totdeauna și până la moarte fidel principiilor sale, nu pot schimba întru nimica lucrurile petrecute la Belovar.

Ungurii au satisfacțiunea, că episcopul Strossmayer a primit o lecțiune aspră pentru simțemintele, din care el nu a făcut nici când vre-un secret.

Dacă episcopul Strossmayer va continua a mai fi un apostol al panslavismului, nu scim, nici aceea nu scim, că oare va mai rămâne sub atari împregiurări la portul seu, dar tot ce scim e, că el a pierdut grația monarchului și că poziția episcopului între actuale împregiurări este foarte delicată. Încă de pe timpul absolutismului nu s'a mai pomenit ca monarchul însuși sê desaproabe în un mod așa de vedit

procederea unui episcop, ca în cazul present, și de aceea tare bine cumpenită trebuie sê fie procederea unui episcop între actualele împregiurări, dacă voesce sê nu periclitizeze poziția bisericeii sale și a instituțiilor susținute și întemeiate de ea. Au fost și mai sunt încă și ași și la noi la români o seamă de oameni, cari ar fi împins bucuros episcopatul în nesce direcțiuni bune pentru scopuri ascunse, dar nici decât bune pentru salutea și binele bisericeii, și dacă nu aveam fericirea a avea în fruntea bisericeii oameni cu vederi foarte limpede, oameni cu mult tact și cu pricepere, puteau foarte ușor sê ni se periclitizeze multe drepturi încă nêstirbite, cari le folosim ași spre binele comun al tuturor. Înțelegem noi, că la o seamă de oameni nu le convine o procedere conciliantă și acomodată împregiurărilor, scim și aceea, că le place a se folosi de multe arme cu două tășuri, dar nu avem ce le face, trebuie sê constatăm, că numai o conducere înțeleaptă e în stare sê ne apere biserica de viforele ce se petrec în jurul ei de cei ce în veci ne invidiază constituțiunea și basele, pe cari e organizată biserica noastră.

Episcopatul nostru luase poziție hotărâtă la 1879, când cu introducerea limbei maghiare în scoalele poporale și în loc ca sê obțină succesul dorit i s'a dat la Seghedin sê înțeleagă, că e neapêrat de lipsă, ca sê și impună reserve cu deosebire biserica noastră, care și așa are mulți dușmani vêduți și și mai mulți poate nevêduți.

Au trecut la mijloc câți va ani, și cei ce vor sê scie și nu i-a pârăsit memoria, și vor aduce aminte, că cu ocașiunea desbaterei proiectului pentru scoalele medii — unicul, care l'a combătut și a propus unele amandamente de mari importanță pentru drepturile confesiunilor a fost actualul cap al bisericeii noastre — mai mult, în casa magnaților am putea dice a fost un dialog continuu între Înalt același și rēposatul ministru de culte, fără ca sê obținem alt-ceva decât amara desamăgire, în un rezultat nefavorabil în lupta întreprinsă.

Mergem mai departe, și vedem sub ochii nostri înființată în Cluș o reuniune, după vederile tuturor ungușilor foarte salutară în felul seu, după a le tuturor românilor, o reuniune, care nu este menită a aduce pace între cetățeni, și combătută în presă și în coloanele diariului nostru, și rēpsul Majestății Sale dat în anul trecut la Cluș, clerurilor române — fără deosebire de confesiune — e cunoscut. Ei bine, oare a merge mai departe este reson pentru o biserica, care deși cea mai veche în Transilvania, dar

durere, din cauza timpurilor grele, cea mai persecutată și mai că am putea dice cea mai puțin ajutoată și spriginită, avisată curat numai la fii sei și la propriile sale forțe, și este de o datorință pentru fie-care fiu adevêrat al ei, ca sê se nisuiască a-i păstra intact decorul, ferindu-o de sguduiri din lăuntru și de alte din afară, cari îi pot pune chiar esistența sub întrebare! Este oare priincios desvôltării ei, ca tocmai acum sê se pună în conflict, fie cu protestatea statului, fie cu alți factori din stat, când bine scim, că cel mai mic conflict se termină și sê poate termina numai în dauna ei și a intereselor ei bine pricepute.

Suferit-a ea seculi întregi — va suferi și acum până când vor veni la convingere fie străinii, fie chiar și statul, că ea înflorind poate fi numai de folos statului, că prosperând credincioșii ei și scoalele ei, prosperează nisce cetățeni, ce cu mândrie sê numeră între moscenitorii acestui pământ scaldat cu sângele străbunilor lor, și că ajutată și ea ca celalalte, sê ajută o considerabilă parte a locuitorilor, ce le place a sê numi onorabili cetățeni. Acum domnesce o altă credință, oamenii nu sunt în clar cu noi, ne atribue tendințe, ce nu le avem, au chiar temere de noi, de numărul nostru, deși și de și ti asigurăm, ba le stăm chiar buni, că scim fi pacinici, scim postpune interesele noastre binelui patriei ori când, și că numai atunci ne simțim bine și fericiți, când putem lucra în tîcnă și în linisce la prosperarea credincioșilor noștri în cele culturale și chiar și în cele materiale deopotrivă.

Revista politică.

Evenimentul dela Belovar ocupă în continuu presa. Cele mai multe foi ale monarchiei judecă rēpsul monarchului ca un meritat verdict, nu contra Rusiei, căci singur Maj. Sa a ridicat la ziua onomastică a țarului rusesc un cuvânt pentru sănătatea țarului și prosperarea Rusiei, ci contra panslavismului, pentru care lucră cu atâta zel episcopul dela Diakovar.

Ținuta presei clericale este însă foarte întunecoasă și pârtesce mult pe dojenitul episcop. Foaia poporală din Gratz merge în espunerile sale așa de departe încât neagă, că activitatea episcopului e anti-patriotică și declară de false toate scirile referitoare la dojenirea lui Strossmayer din partea Maj. Sale. „Vaterland” nu dă așa de mare importanță acestui eveniment; „este un timp, în care se croesce dis-

FOIȚA.

Lumi și atomi.

— Un capitol de astronomie și fisică. —

de
Camille Flammarion.

(Încehere)

Ori ce materie de ni s'ar pâră cât de solidă și tare, este compusă din molecule ce nu se ating. Moleculele una câte una cu ochii liberi nu se pot vedé și ele sunt earăși compuse din atomi, cari sunt și mai mici, și earăși imediat nu se ating între olaltă.

Sê luăm d. e. o șină de fer. Și aceasta este compusă din molecule, ce între sine nu se ating și atomii în permanență mobili sub influința căldurii se îndepărtează de olaltă, ear de frig se apropie de olaltă. Dacă espunem șina la soare, temperatura ei se ridică până la 60 de grade Celsius; ear în timp de iarnă scade mai multe grade sub zeron. Lun gimea șinei între aceste două stări variază între o diferință de 7—8 milimetri; ear atomii îi putem îndepărta și mai tare deolaltă, dacă inferbântăm șina. În est chip putem sê îndepărtați atomii într'atât, încât nu se mai atrag între sine și se prefac în materie fluidă ori gaz aerian.

Micimea atomilor întrece toate marginile imaginațiunii. Măestria subțării aurului a putut s'ajungă

deja până acolo, că sê pregătesc frunze de aur atât de subțiri, că trebuie sê pui 10 mii de astfeliu de plăci una peste alta, pentru de a ajunge la grosimea unui milimetru. O astfeliu de plăcă de aur este deci numai a 10,000-a parte a unui milimetru în ce privesce grosimea. Dar și aceasta grozavă subțietate este compusă din molecule, și numărul acestora este considerabil. Dacă ar fi d. e. acolo nu mai 10 molecule una peste alta și cu despărțituri atât de mici numai cât le este propriul lor diametru, atunci mărimea lor nu ar putea fi mai mare decât a 200,000 a parte a unui milimetru.

Cu ajutorul unor perfecte instrumente mecanice a succes sê se împartă un milimetru însemnat în 1000 de părți egale. Și esistă astfeliu de microbii (animale mici), cari pot sê încapă comod între cele două linii a părții a mii a milimetrului. Mărimea lor deci este mai mică decât a mii parte a unui milimetru și ei au membre, organe, muschi, nervi etc. Toate aceste organe constau din părți mai mici, aceste din molecule. Dacă părțile ce compun organele sunt atât de mari, că fac a suta parte din corpul întreg (deși e sigur, că trebuie sê fie mai mici), deja formează numai a 200,000-a parte dintr'un milimetru. Moleculele sunt însă și mai mici, atomii earăși; mai mici decât aceste și astfeliu putem dice, că sunt nesfêrșit demici.

Va sê dică universul cel vêdut, se compune din corpuri nevêdute. Stelele, cari fac calea lapteului sunt toate mai mici decât corpurile ceresci de

a VII mărime, deci cu ochii liberi sunt imposibil de a se deosebi una de alta; și calea lapteului, ca totalitate, tot vedem, pipăim suma moleculelor, deși pe ele singuratic nu poate nici organul vêdului nici al pipăitului nostru sê-l percipieze. Toate aceste molecule, toți acești atomi sunt într'o vecinică mișcare; lumile infinitului și structura singuraticilor corpuri o face puterea cea nevêdută. În hidrogen de e., vibrează, se învêrte și se mișcă fiesce care moleculă cu o celeritate de 2 chilometri pe secundă. Fiesce-care corp organic și anorganic, aer, apă, plantă, animal și om este o sumă de atomi mobili. Cercetarea materiei dovedesce, că mișcarea atomilor este regulată prin „puteri.” Micimea infinită ne agrăiesce deci în aceeași limbă ca și marele infinit.

Materialismul, — această teorie susținută alocurea și ași de oamenii, cari nu vêd mai departe de aparițiunile comune de toate dillele, — se poate privi de cap gânditoriu numai ca ceva neînsemnat și învechit. Lumea cea vizibilă nu este aceea, pe care o percep sensurile noastre; lumea cea nevizibilă face toată firea și susținerea creațiunii. Acest univers vizibil constă din atomi nevizibili, ce nu se ating între sine; el stă în golul infinit și motorii lui sunt nevêduți și imateriali. Tot ce vedem, este numai o părere; realitatea, nevêdutul, cu puterea și energia, ce guvernează infinitul și vecinicia toate sunt numai o părere.

Trad. de ff.

cutele și este un alt timp, în care domnesce cea mai mare linisce" — ȋice numita foaie. Se vede dar, cã așa a fost merit timpul acesta, ȋinuta episcopului a fost corectã.

Ori-cum s'ar judeca aceasta din partea presei, e invederat, cã în Croaȋia, ȋinuta episcopului a provocat mare însuflețire. Astfelu la Kreutz i-s'a făcut o strălucită primire și a fost binevenat chiar din partea primarului în termii cãri mai măgulitori. Episcopul a accentuat, cã iubirea sã rãsplãtesce cu iubire, veneraȋiunea cu veneraȋiune și încrederea cu încredere. Peptu-i cresce de mândrie și e mândru în consciinȋa pentru iubirea și veneraȋiunea, ce i-o arãta, ca bărbaȋi pãtrunși de cel mai puternic patriotism. Dupã D-ȋeu cel atãt puternic a nutrit iubire și credinȋã cãtrã rege și di nastie și o iubire ferbinte și nesfãrșitã cãtrã poporul și patria sa. D-ȋeu sã binecuvinteze poporul nostru. Dupã-ce musica intonã câteva cântãri, fetele orașului l' surprinserã cu o cântare: Te sãrutãm mândria noastrã „Ljubimo te nasa dika," la care episcopul simȋindu-se peste mãsura fericit rãspunse, cã victoria, gloria și viitorul poporului sunt asigurate, când vede astfelu de patriote, al cãror suflet se entusiasmeazã pentru cause sante.

Sãntirea bisericii noue din Mezieș.

(Începere.)

Este frumos și impunãtoru serviȋul sãntirii bisericii, care de astãdatã ȋinũ 2 oare. Actul sãntirii bisericii este rezervat arhierilor. De astãdatã doi arhierii conlucrarã la sãntire, ceea ce se face cu atãt mai impunãtoru. O tãcere adencã în biserica! Numai lucrarea tainicã a arhierelui se vede. Rostirea din când în când a locurilor potrivite din psalmi se aude; un preot continuã a ceti cu glas înalt psalmul corãspunãtoru; pãreȋii bisericii se ung cu mir în formã de cruce în toate laturile. Mai pe urmã la un signal dat prin rugãciune a arhierelui se aprind luminãrile, care pãnã acum au ramas ne aprinse.

Un cuvãnt de laudã și mulțãmită lui D-ȋeu fũ rostit de Escelenȋia Sa domnul arhieriscop și metropolit cãtrã poporul asistent, cãci l'a invrednicit Dumneȋu a putea conduce actul acesta; un alt cuvãnt pastoral fũ rostit cãtrã popor din partea Preasãntitului episcop al Aradului, Ioan Meȋian, ca episcop eparchial.

Erau 12¼ oare, când se dedũ binecuvãntarea de începerea celei dintãiu liturgii în această bisericã nouã. Biserica jos și sus în podișor era indesuitã de crestini. Frumseȋa liturgiei fũ foarte mult ridicatã prin cântãrile esecutate de coristii din Sibiu, dirigaȋi de domnul Isaia Popa, paroch în Ocna Sibiuului. Basul seu puternic era pãtrunãtoru, earã tenorul domnului Georgiu Pop era dulce și rãcoritoru ca apa unui riu de munte. Sub decursul liturgiei se sãnti de cetet, ipodiacon și diacon un candidat de preoȋie din eparchia Aradului.

Dupã terminarea sãntei liturgii se stropi biserica pe din afarã jur împrejur și întreg poporul cu apã sãntitã, dãndu-se anaforã de arhierii. Se facũ pãrãstas pentru pãrinȋii Escelenȋiei Sale domnului metropolit și alȋi titori rãposaȋi ai bisericii; earã la moment, ce se aflã în faȋa bisericii se ceti molitva de deslegare prin preasãntitul episcop al Aradului. Cu aceasta se terminã abia la 2½ oare dupã ameaȋi serviciile bisericesti care laolaltã au durat 5½ oare.

Imediat dupã finirea serviciului divin venind Escelenȋia Sa domnul metropolit la cuartir însoȋit în procesiune de preoȋime, aici se prezentãrã în deputaȋiuni reprezentanȋii parochiilor romano-catolice și reformate din Beinș, conduse de preoȋii lor, apoi personalul oficiului politic de cerc și dela judecãtorie de acolo conduse de șefii lor, corpul profesoral dela gimnasiul din Beinș și mulȋi alȋii, cari și descoperirã sintemintele lor de reverinȋã faȋa de Escelenȋia Sa; earã Escelenȋia Sa rãspunse la fie-care în particularu, mulțãmindu-le și invitãndu-i totdeodatã la prãnȋul comun, la care sã și prezentãrã cu toȋii.

Dupã ce sufletul avea atãta delectare și îndestulare era acum timpul ca și trupul sã și cearã tributul seu.

Ce avea epitropul Daniil Roman, ca bun econom, mai frumos și mai gras în curtea sa, adecã un junc de 3 ani era tãiat; pãrȋile cele mai bune ale arderii erau rezervate arhierilor mari, preoȋii încã și aveau pãrȋile lor. Din ce mai remase se împãrtãși tot poporul. Mai avuse epitropul și un maseur frumos ales dintre alȋi mulȋi tovarãș, dupã felu și asemãnare; și acesta trebui sã sufere martiriu înainte de sosirea Crãciunului.

Toate se aduserã pe masã în ordine gastronomicã pregãtite cu mult gust. Șura epitropului decoratã cu flori și verdeatã era destul de mare, ca sã cuprindã la mesele întinse în ea la vre o 120 „domni." ȋic „domni," cãci poporul cel mult la 3—400 capete era aședat la mese în grãdiniile din apropiere. Mu-

sica țigãneascã din Beinș încã nu lipsi a ne însoȋi în tot locul și aici.

Vinul bun, oamenii veseli, cum puteau se lipseascã toastele. Escelenȋia Sa în cuvinte alese și ponderoase ȋinũ cel dintãiu toast pentru Majestatea Sa Preainãlțatul împãrat și rege al nostru, fiind sculaȋi de pe scaune toȋi mesenii, al doilea toast l' ȋinũ earãși Escelenȋia Sa pentru guvernul țerii, care pe lângã manȋirea intereselor statului este chemat sã promoveze binele comun pentru toate popoarele din țearã; urmã apoi protopretorele cercului Beliczey și Preasãntia Sa episcopul Aradului pentru Escelenȋia Sa domnul arhieriscop și metropolit Miron Romanul. Mai urmarã pentru Escelenȋia Sa toaste și din partea protopopului rom. cat. Németh, ear preotul reformat Șipoș toastã pentru epitropul și judele comunal Daniil Roman, ridicãnd meritele lui pentru biserica din Mezieș, apoi toastã domnul director al gimnasiului din Beinș P. Mihuț pentru Ilustritatea Sa domnul episcop al Aradului Ioan Meȋian; dl archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu toastã pentru comuna bisericescã din Mezieș și în specie pentru Daniil Roman, cãci s'a meritãt mai mult pentru ridicarea bisericii celei noue, domnul protodiacon Ignat Pap toastã pentru archimandritul Pușcariu, protosincelul Nicanor Frateșiu și protopresbiterul Constantin Gurban, cari au venit din depãrtãri de au asistat la sãntirea bisericii din Mezieș, domnul protopresbiter Constantin Gurban, au toastat pentru doamna Maria Cosma, domnul avocat al bunurilor episcopesti Crețu de nou pentru arhierii etc.

În apropiere prin grãdinã încã se simȋia voia bunã, cãci ca albinele zizaiu grupele de bărbaȋi și femei în toate pãrȋile, ceea ce de regulã se terminã și cu joc.

Tot așa de bine am fi voit sã petrecem ca aici dacã nu s'ar fi apropiat murgitul țilei. Aducãndu ne aminte, cã prin șurile din Mezieș încã nu s'au întrodus lumina electricã ne scularãm dela masa de plin îndestulȋi cu rezultatul țilei și fie care și cautã odichna atãt de necesarã dupã multã ostenealã.

În țiuã urmãtoare Luni, fiind sãrbãtoarea „Tãrierii capului sãntului Ioan" era biserica plinã de bărbaȋi și femei, cari cu un felu de tignã asistau la serviciul divin celebrat de parochul din Ocna, Isaia Popa; Se vedea în faȋa fie-cãrui, cã simte deosebire între a se afla în biserica scundã și întunecoasã și în cea de acum spaȋioasã și luminoasã. Este datina aici a ședã în strane sub decursul liturgiei și nu mai la locuri însemnate a se scula. Și stranele sunt facute de așa, cã omul nu se poate rãdima în ele stãnd, ci numai ședãnd; dacã luãm în consideraȋiune lungimea serviciului divin practisat în biserica noastrã, împregiurarea aceasta încã își are raȋiunea sa.

Escelenȋia sa, domnul metropolit a luat prãnȋul și în aceasta ții în Mezieș între rudeniile sale și fruntașii comunei — fiind împreunã și preoȋii, ce l'au însoȋit dela Sibiu. Și în aceasta ții poporul întreg din Mezieș a fost ospãtat cu prisosinȋã la casa epitropului Daniil Roman. Cãtrã searã Escelenȋia Sa a mers în Beinș, unde remase preste noapte avãnd, cuartir la protopresbiterul Vasiliu Pop: Marȋi dimineaȋa a plecat spre Sibiu însoȋit pãnã la garã de toatã inteligenȋã romãneascã din Beinș, bărbaȋi și dame și de mult popor din Mezieș. Earã Presfinȋia Sa domnul episcop al Aradului plecã încã în țiuã premergãtoare, avãnd sã ȋinã cu Consistoriul din Oradea mare o ședinȋã pentru resolvirea unor cause mai importante.

Astfel se terminã una dintre cele mai frumoase sãrbãtori bisericesti, care a lãsat cele mai bune impresiuni asupra romãnilor din Mezieș și din întreg ȋinutul Beinșului. De biserica nouã din Mezieș, vor fi legate multe aduceri aminte și tradiȋiuni, ce se vor purta din generaȋiune în generaȋiune, dela tatã la fii și dela fii la fii fiilor, cãci puȋine biserici s'au invrednicit a fi sãntite cu atãta solemnitate prin doi arhierii, — un metropolit și un episcop. Aceasta distincȋiune au și meritãt-o bravii Mezieșeni, cãci au adus jertfe cu zidirea bisericii lor, care trec puterile lor materiale. Din fapta lor pot învãȋa și alte comune, ce poate produce însuflețirea curatã pentru o idee mãreatã și cum se pot face pași gigantici spre progres, dacã se aflã cãte un conducãtoru zelos, precum am cunoscut pe epitropul și judele comunal în Mezieș, Daniil Roman.

Dea D-ȋeu ca comuna Mezieș sã aibã și de aci înainte conducãtori buni și atunci prosperarea ei în cele bune va fi asiguratã.

Epilogul desculpãrei mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Urmare.)

Nu aparȋin acelor „preoȋi ortodoci" cari de pe buze predicã ortodocia, ear în faptele lor urmeazã principiul de moralã strãinã bisericii ortodocse: *finis sanctificat media*. Fiind-cã scopul reuniunii e înfiinȋarea unei scoale confesio-

nale, așadar reuniunea încã trebuie sã fie confesionalã! Acela sta nu e deducȋiune logicã, ci *sofisterie*, pentru-cã nu trebuie a amesteca ceea-ce cineva nu poate cuprinde, cu ceea ce nu e cu putinȋã. Conȋii Csãky și Almásy, spre exemplu au întemeiat douã fundaȋiuni pioase spre scopurile bisericii ortodocse în diecesa Aradului, cine însã va deduce, cã „dupã firea lucrului" ei încã trebuie sã fie ortodoci? Dacã „preotul ortodoc" nu cuprinde cu inteliginȋa sa, cã o corporaȋiune, care nu e specialã gr. orientalã nici gr. catolicã, ci generalã romãneascã, poate sã întemeieze și sã susȋinã o scoalã romãneascã gr. orientalã, — aceasta nu însemneazã, cã este și un lucru cu neputinȋã totodatã, dupã legile cugetãrii. Trebuie a deosebi imperceptibilul de imposibil. Ear din privirea statutelor reuniunii raȋiunamentul: „dacã scoala e confesionalã, trebuie ca și reuniunea sã fie confesionalã: „la aparenȋã ar fi esplicarea sau interpretarea doctrinalã a statutelor, în realitate însã este denaturarea sensului adevãrat al lor. Eu am arãtat, cã dispoziȋiunile §§-lor din statute sunt foarte clare atãt în respectul reuniunii cãt și al scoalei. Prin urmare, ori-ce interpretare apare de prisos și prejudicioasã.

Dupã logica și firea lucrului e chemarea bisericii, ca sã ridice, unde lipsesc, scolile necesare pentru instrucȋiunea poporului, dar dacã n'o face, nu poate s'o facã aceasta, oare nu e logic? nu e faptã moralã, ca societatea sã vinã în ajutorul bisericii, sã ridice ea cu mijloacele sale scolile trebuincioase? Nici într'un stat civilizat nu esistã legi atãt de absurde, care sã opreascã iniȋiativa privatã pentru crearea aședãmintelor de culturã și de binefacere pentru omenire, cu atãt mai puȋin poate s'o opreascã aceasta biserica noastrã, cãci atunci ea nu șar înȋelege misiunea sa culturalã și civilizãtoare, ar înceta de a fi bisericã ortodocã. Nu e cu putinȋã dar, ca biserica sã se împotrivescã și sã combatã scolile confesionale, ori-cine le-ar ridica și susȋine acestea. Numai „preotul ortodoc" a conceput ideea bizarã, cã „biserica ortodocã" este în drept și datorinȋã a interȋdice reuniunii, ca unei corporaȋiuni neconfesionale înfiinȋarea și administrarea unei scole confesionale gr. orientale. Acest drept nu-l aflãm circumscris nici în legile bisericesti, nici în legile statutului. Are însã drept auctoritatea bisericescã de a recunoasce ori a nu recunoasce scolile confesionale înfiinȋate și susȋinute de societãȋi sau particulari, de a le lua ori a nu le lua sub scutul și protecȋiunea sa. Ear un drept *eschisiv* de dispunere are biserica noastrã gr. or. romãnã din Ungaria și Transilvania în organizarea și administrarea scoalelor confesionale, conform punctului I din dispoziȋiunile generale ale „Statutului organic" — *numai în pãrȋile și factorii sei constitutivi*. Reuniunea femeilor nu e nici parte nici factor constitutiv al bisericii. Tot asemenea și dupã articolul de lege XXXVIII din 1868 Cap. III dreptul confesiunilor se estinde numai asupra acelor institute publice pentru instrucȋiunea poporului, care confesiunile le înfiinȋeazã și le susȋin din propriile lor puteri. Așa darã, dupã legea de instrucȋiune, juridicȋiunea bisericescã asupra scoalelor confesionale se întemeiazã pe *dreptul de proprietate*, fiind ele scoli înfiinȋate și susȋinute din propriile mijloace ale confesiunii. Și în §§. 11, 12 și 13 ai citatului articol de lege nu se confirmã dreptul bisericii de a interȋdice oarecãrei corporaȋiuni, afarã de bisericã, întemeierea și susȋinerea vre-unei scole confesionale, ci dreptul dupã care: „confesiunile în toate comunitãȋile, unde locuiesc credincioșii lor, pot înfiinȋã și susȋine institute publice pentru instrucȋiunea poporului, din propriile puteri . . . etc; pot înfiinȋã și susȋine acoale populare superioare și scoale civile, pot înfiinȋã și susȋine scoli preparandiale". În aceste scoli darã, care confesiunea le întemeiazã și le susȋine, biserica are nu numai dreptul, ci și datorinȋã a nu suferi nici un amestec strãin. Reuniunea femeilor însã nu a intenȋionat, nici intenȋioneazã a se amesteca în trebile unei scoale confesionale gr. or. înfiinȋatã și susȋinutã de cutare parochie, protopopiat ori de diecesã, ci voiesc numai a-și afirma și esercita dreptul, care îi dau statutele sale faȋã cu scoala, care ea o va înfiinȋã și susȋine, când va dispune de mijloace. Totodatã, ca mersul instrucȋiunii sã fie mai sigur și conform cu esigenȋele femeiei romãne, reuniunea a voit, ca scoalei sã i se dea caracter confesional gr. or. pentru a o pune sub auctoritatea și inspecȋiunea bisericii romãne ortodocse. Voinȋã sa întru aceasta se esprime și se întãresce prin §§. 2 și 4 din statutele sale. Va se dicã: *reuniunea însãși a acordat și garantat bisericii dreptul de controlã și de inspecȋiune asupra scoalei*, pe baza unui statut special, aprobat de guvern. Dreptul acesta nu invoalve oonsecinȋã pentru schimbarea organismului reuniunii și transformarea ei în corporaȋiune confesionalã gr. orientalã. Au doarã dreptul de suprema inspecȋiune a statului asupra scoalelor confesionale schimbã el poziȋiunea de drept și caracterul confesional al corporaȋiunilor, care le susȋin și le administreazã? De fel nu!

În desculparea mea n'am fãcut absolut provocare la legile civile în cea-ce atinge raportul dintre reuniune, scoalã și bisericã, totuși „preotul ortodoc" se crede în drept a-mi obiecȋiona, cã interpretez legile civile „în sens rãtãcit spre defavorul bisericii." Pe când tocmai din contra, el le interpreteazã fals și în defavorul bisericii, precum se poate vedã în urmãtoarele: „O societãte privatã neconfesionalã, ȋice „preot ort." chiar în sensul §§-lor 17, 18, 19, 20 din articolul de lege citat mai sus, nici nu poate avea și susȋine scoala confesionalã, cãci scoalele societãȋilor private toate cad sub dispoziȋiunile și categoriile scoalelor comunale și de stat." Interpretarea aceasta a legii, care reprime socie-

tărilor și particularilor dreptul și libertatea de a înființa și susține institute confesionale, este în defavorul și dauna nu numai a bisericii, ci și în a statului; este în sfârșit o esplanadă arbitrară și falsă, prin care „preotul ortodox“ a socotit a-și fi creat un argument covârșitoriu, pentru a proba, că reuniunea *eo ipso* trebuie să fie corporațiune confesională. Legea însă nu prejudică în punctul acesta. Ea nu oprește societăților a înființa școli cu caracter confesional, fără privire, dacă cutare societate e constituită ca societate confesională, ori fără caracter confesional și nici nu face deosebirea între societate privată neconfesională, și societate privată confesională. Ceea-ce se cere hotărât dela ori-care societate, care vrea să înființeze vre un institut pentru instrucțiunea poporului, este ca respectiva societate să arete în statutele prezentate guvernului, că s'a constituit anume și pentru acest scop a kormánynak eleve bejelentett alapszabályaik szerint kifejezetten e czélra is alakultak. (Art. de lege XXXVIII din 1868, § 16). Dispozițiunile §§-lor 17, 18, 19, 20, la care se provoacă „preotul ortodox“ se referă la organizarea și administrarea școlilor înființate de societăți și particulari, ca atare, întru cât adecă fondatori nu le-a pus sub jurisdicțiunea bisericească. E treaba societății, ca să declare în statutele sale, că școala înființândă o vrea confesională și sub auctoritatea bisericeii. Așa a făcut reuniunea femeilor române din Arad și provincie. Și dovadă irecusabilă, că o societate fără caracter confesional încă poate după lege înființa și susține școala confesională, sunt chiar statutele acestei reuniuni, prin a căror aprobare însuș guvernerul, puterea executivă a legilor recunoaște și confirmă dreptul acesta pentru reuniune. Dar, fiind-că biserica după „statutul organic“ și legea de instrucțiune are drept ca se organizeze și administreze școli, în mod independent, numai în părțile sale constitutive, după cum am arătat mai sus, reuniunea a decretat în §. 4 din statute și guvernul a luat cu aprobare spre cunoștință, că școala se fie sub jurisdicțiunea bisericeii române ortodoxe, și să se administreze după „statutul organic“ și normativele școlilor noastre confesionale.

Varietăți.

* (Archiducele Carol Ludwig în Sibiu.) În 19 a. l. c. n. va pleca Alțea Sa din Cluș la Sibiu și încă în aceeași zi va cerceta băile saline dela Ocna, ear în 20 va onora cu cercetarea Sa institutele publice ale Sibiiului și eventual și comunele săsesci Csnădia și Csnădioara. Așa cetim în „Siebenbürg. Deutsches Tageblatt“. Noi așa scim, că scopul principal al călătoriei Alței Sale este cunoașterea poporului din Transilvania, și astfel cu drept cuvânt ne putem pune întrebarea, că pentru prezentarea poporului român din jurul Sibiiului ce dispozițiuni s'a făcut? Sau că și aici se va prezenta Alței Sale vre un cărbunariu ca în Cluș?! Dău scie din ce părți adus! Pentru falnicii nostri naționalisti astfel de ocașii n'au nici o importanță?

* (Procesul de presă al generalului Traian Toda.) Ieri în 5/17 a. l. c. s'a ținut în Arad pertractarea procesului de presă al generalului Traian Toda, despre a cărui rezultat primim următoarele telegrame:

Arad, 17 Septembrie. Doda absent. Apărarea în terdisă. Condamnarea unanim. 2 ani închisoare, 1000 fl. amendă.

Arad, 17 Septembrie, Doda absent. Apărarea neadmisiă. Judecat la doi ani închisoare și 1000 fl. amendă.

Inregistrăm deocamdată aceasta scire așa după cum ni s'a împertășit, ce vorbește astfel destul de eclatant asupra situațiunii și impregiurărilor în cari trăim.

* D. Dr. Corneliu Diaconovich, director al periodicului „Romaenische Revue“ a fost numit la 9 Sept. a. c. membru onoror correspondent al Academiei „Stella d'Italia în Chieti“.

* Invitarea la serbarea iubileului de 50 de ani ca învățătoriu chiar și de presente în activitatea domnului Iosif Novac, învățătoriu diriginte gr. or. în Oravița montană, carea se va ține în 11/23 Septembrie după următoarea

Programă:

I.

Sâmbătă seara în 10/22 Septembrie, 1888 la 8 oare serenadă cu musică.

II.

Duminică în 11/23 Septembrie 1888:

a) la 8 oare a. m. după ce se adună toți oaspeții în școala populară română din loc, o deputațiune emisă aduce pe iubilante de acasă în școală;

b) la 8 $\frac{1}{2}$ oare liturgie în biserică gr. or. română din loc, la care participă în corpore oaspeții și iubiliarii;

c) după liturgie imediat se ține în școala populară română din loc o ședință festivă de cătră despărțimintele Oravița și Biserica albă a reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului;

d) deschiderea ședinței prin protopresbiterul tractual;

e) gratulațiunile celor prezenți la festivitate;

f) tractatul: „Cestiunea abcdariului“ de Stefan Velovan profes. dirig. la instit. pedagogic din Caransebeș;

g) închiderea ședinții prin protopresbiter și însoțirea iubiliarii până la locuința sa.

III.

La 2 oare banchet la Hotelul „Coroana Ungariei.“

Oravița, în 29 August, 1888.

Comitetul arangiator.

* (Têrgul de țeară.) Têrgul de țeară al Sibiiului din toamna aceasta a fost cu mult mai bine cercetat decât cele de vr'o doi ani incoace. La têrgul de vite s'au adus vite din toate părțile și n'au lipsit nici cumpărătorii. Astfel din 8000 de vite cunute s'au vândut 3405; din 1000 de cai s'au vândut 551; din 8000 de oi s'au vândut 7000; rîmătorii încă s'au căutat. Têrgul liber a dovedit multă mișcare, negustorii și industriașii, cari s'au desfăcut marfa pe piațele Sibiiului s'au bucurat de mulți „mușterii.“ Prețul bucatelor încă s'a urcat în mod simțitoriu.

* (Postal.) Direcțiunea telegrafico postală din loc a scris concurs pentru oficiul de magistru postal în Dobăca (ott. Solnoc-Dobăca,) pe lângă o remunerațiune de 232 fl. Reflectanții au a-și așterne cererile în decurs de 1 și $\frac{1}{2}$ săptămână, având a depune o cautiune de 200 fl. v. a.

* (Reacțiune.) După cum i se comunică din Viena „Romănu“ lui s'a ținut conferință între oamenii politici din Cis- și Transilvania, în care s'a decis a se face o opozițiune mai energică și mai solidară în contra dualismului și în contra influenței maghiare și prusiene. S'a decis apoi a se funda în Viena un diar anti-dualistic și anti-prusian pentru apărarea ideii de stat austriac și interesele naționale ale românilor și slavilor din monarhia austro-ungară, precum și din peninsula balcanică.

* (Esamene de pădurari.) La 15 Octobrie se vor ține în Timișoara în sala cea mare a comitatului esamenele de pădurari pentru comitatele sudice ale Ungariei.

* (Școala de meserii din Brașov.) Conform raportului anual al 16-lea al școlii de meserii din Brașov la finea anului școlastic 1887/8 au fost 877 de învățăcei meseriași, cari au cercetat școlile, și anume 521 au cercetat școala comunală de seara, ear 352 școala de stat. Din elevii, cari au cercetat școala comunală de seara au fost 266 germani, 146 români și 108 maghiari.

* (Pentru femei.) Dr. Gyulay, director de școli reale din Budapesta a deschis un curs comercial pentru femei, în care se pot câștiga cunosințele necesare pentru-ca după absolvirea cursului să se poată aplica la posturi de comptabilitate, casserițe etc. Didactrul pentru curs, ce va dura 6 luni, e 6 fl. și se primesc eleve, cari au absolvat școala superioară de fete sau o școală reală.

* (Pentru proprietarii de cai.) În decursul lunei acesteia și a celei următoare va umbla o comisiune din al 9-lea reg. de husari în diferite locuri ale țerei spre a cumpăra cai dela 5—8 ani.

* (Esportul de spirt austro-ungar.) În timpul din urmă esportul spirtului austro-ungar a scăzut în mod de tot simțitoriu. Astfel în ultimul quartal pe Aprilie, Mai și Iunie 1888 s'au esportat abia 91,604 Hectolitri, pe când în perioada corăspundătoare a anului trecut s'a esportat 1,933.184. În perioada decilunară din Septembrie 1887 până în Iunie 1888 s'a esportat abia 3,105.097 Hl., în perioada corăspundătoare trecută se prezenta suma de 7,663.420. Concuranța cea mai mare o face România.

* (O di de sêrbătoare pentru soldații de aici.) Dl Dimitriu Popovici, restaurant de aici din loc a dăruit pe seama soldaților din garnisoană, cari s'au întors dela manevră, 550 litre de vin.

* (Întrecere în șovinism.) Frideric Maetz, arhitectul și întreprindătoriu de construcții din Cluș, din dragoste cătră maghiari, a dăruit comitetului Kulturgyletist 508 steaguri „naționale“ și 30 mape „naționale“ spre a le distribui școlilor și altor instituțiuni din Ardeal.

* (Siguranța în Ungaria?) De câteva zile populațiunea orașului Seghedin și jur este foarte agitată, din cauză că s'a dat de urma unei mari bande de hoți. Indrasneala lor eașă de mare încât au voit se atace chiar și trenul, ce circulează între Seghedin și Félegyháza. Hoții tură adecă informați, că societatea din Budapesta pentru regularea fluviilor a trimis un milion și jumătate floreni. Hoții au încercat toate mijloacele ca se deraileze

trenul, dar încercările le-au fost zadarnice, prindându-se de veste mai înainte de trecerea trenului prin ocurile respective. — Noroc, că avem jandarmeria!!

* (Petroleul solid.) E cunoscută concurența, ce-și face petroleul american și cel rusesc și cantitățile enorme de acest produs, ce se esporta în toate părțile lumii. Favorisată de lacurile sale, de fluviile sale mari, America esportă mai ușor decât Rusia vasele sale gisemente de huilie minerală. Dar o mare companie s'a fundat pe Caspica pentru transportul și complectarea petroleului.

Un tub gigantic, unind marea Caspică cu Marea Neagră, va da de aci înainte valuri de petroleu împinse de mașine aședate din distanță în distanță. În trei ani, aceasta imensă lucrare va fi terminată.

Dar nu era încă destul d'a ajunge să aducă astfel la portul de imbarcațiune, estin, un combustibil atât de prețios; de mult timp se căuta mijlocul d'a întrebuița petroleul ca combustibil industrial în locul cărbunilor costisitori, greu de transportat, și voluminoși. S'au făcut numeroase încercări în aceasta privință și au reușit în fine a utiliza și petroleul ca combustibil.

Dar s'a căutat atunci a se înlătura pericolele, ce presintă manipularea petroleului, adecă incendiul, esplosia etc.

S'a ajuns în fine și la acest rezultat; s'a solidificat petroleul combustibil, și s'a înlăturat ori ce pericol de esplosie.

Inventoriul e doctorul Kauffman și procedeul seu e simplu. El a încălzit încet petroleul, adăugând 2—3% săpun. Acest săpun se desolvă în petroleul cald, și aceste amestecături, răcindu-se, formează o materie solidă.

Petroleul astfel solidificat nu se aprinde așa ușor ca petroleul curat, dar mult mai iute de cât cărbunele, arde destul de încet, dar nu degajază fum. Aceste amestecături produc un caloric puternic și nu lasă de cât 2% cenușe. Aceasta e o descoperire care poate aduce schimbări în marea navigațiune de resbel, poate fi utilizată în industrie, în menagiu etc, înlocuind cărbunii. „Curier. Finanț.“

„Wiener Mode“. Fascicolul 17 din „Wiener Mode“ a apărut mai frumos ca toți fasciclii de până acum. Figurile picante și gravurile toaletelor de gustul cel mai fin sunt admirabile. Variațiunea e bogată și reprezintă modelele cele mai moderne, ca: dama în mantaua de voiaj, tipul vieneselor elegante, vânătoarea, dama în costumul de vizită etc. Pe lângă aceste figuri, cari ar putea fi podoaba celor dintâiu diare de modă se afla variate modele și pentru lucrurile de mână.

Bibliografie

— „Convorbiri literare“ Nr. 6. ce apar în București cu următoriu Sumariu; M. Strajan: Despre educațiunea de sine însuși. — Maniu: Despre poetul Ronsard. — Ștefan Velovan: Câteva cestiuni metodologice (urmare). — Gervantes. Don Quijote de la Mancha, trad. de S. C. Vărgolici (urmare). — Alesiu V: Poesii populare. — Bibliografie. —

În editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov au apărut „Povești ardelenesci“, culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul Cinci broșure (părți) à 80 pagini format 8°. Prețul fie-cărei părți e 25 cr. Se vinde fie-care parte și separat. Partea I-ii cuprinde: Prefață de Alecsiu Viciu, profesor — Trifon hăbăucul. — Aflatul. — Dreptatea și Strămbătatea. — Făt-frumos zălogit. — Cerbul. — Toarceți fete c'a murit baba Clonța. — Ganul Țiganul. Partea a II-a: Crăiasa Zinelor — Cei doi copii cu pîrul de aur — Visor craiul șerpilor — Tămăia dracului — Doftorul Toderăș. Partea a III a. Omul de omenie nu pierce — Din fată ficior — Lupul cu cap de fier. — Crâncu, vânătoriu codrilor — Fințul vii — Aripa frumoasă — Cei trei prietini. Partea a IV-a. Mama cea rea — Ioanes măsariul — Stan Bolovan — Norocul și mintea — Isteață și pace — Măr și păr — Sêraca mamă — Azima mergătoare. Partea a V-a. Povestea lui Pahon. — Nu miști. — Pipêruș Petru și Florea înflorit — Zina apelor — Voinicul Parsion — Urmă galbină și Pipêruș Petru — Părintele Arvinte. —

Dare de samă și mulțamită publică.

Ședința publică ținută în Jabenița la 15/27 Aug. a. c. din partea învățătorilor grec. or. din districtul al VIII lea de învățământ al Reghinului a reușit cât se poate de bine, fiind cercetată de un public numeros.

Cu această ocașie au încurs următoarele suprasolviri:

Domni Galaction Șagău 4 fl.; Dr. Absolon Todea 5 fl.; Dr. Alecsandru Ceușan 1 fl., Ioan Popescu

primariu în Toplița 2 fl., Georgiu Șandor 1 fl. 50 cr., Leo Popescu 1 fl., Georgiu Maier 1 fl., Ioan Maier 1 fl., Farkas Kálmán 1 fl., D-na Ecaterina Marinovicu 50 cr., Dni: Patriciu Barb adv. 50 cr., Silviu Trombitaş 40 cr., Sever Barb 50 cr., Zacharia Lupu 50 cr., Pécsi Dezső 50 cr., Iosif Popescu 50 cr., Ioan Lupu 50 cr., Grigoriu Demian 50 cr. și Petru Ciobotariu 40 cr., cu totul dar suma de 22 fl. 40 cr. Pentru cari oferte marimonioase reuniunea aduce binevoitorilor contribuenți cea mai călduroasă mulțumită, rugându-i ca și pe venitoriu să se arete cu aceeași bunăvoință față de cel mai însemnat factor al cultivării poporului nostru.

Percepțiunile preste tot au fost în sumă de floreni 68.40 cr., ear erogațiunile în sumă de floreni

43.40. Subtragându-se erogațiunile din percepțiunile rămâne un venit curat de fl. 25 în favorul fondului sub-reuniunii din tractul Reghinului, care sumă s'a și depus spre fructificare la institutul de credit și economii „Murășana” în Reghin.

Reghinul-săseșc, la 1 Septembrie st. n. 1888.

Galacteon Șagău, Ioan Duma, Vasile Duma,
presidentul reun. secretariu. cassariu.

Posta redacțiunii.

Dlui Nps. în B. Mulțemim pentru atențiune, dar aceasta materie e superată — credem — foarte satisfăcătoriu.

Loterie

Sâmbătă în 15 Septembrie, 1888.

Timișoara:	57	35	88	43	67
Viena:	49	74	52	75	1

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Septembrie 1888.

	Viena	B.-pest.
Renta de aur ung. de 6%	100.50	100.85
Renta de aur ung. de 4%	99.55	91.20
Renta ung. de hârtie	104.50	104.65
Obligațiuni urbariale tem.-băn. cu sorți	104.50	104.—
Obligațiuni urbariale transilvane	104.40	104.50
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	5.76	5.73
Galbin	9.64 ^{1/2}	9.61
Napoleon	59.62 ^{1/2}	59.35
100 marce nemțesci	122.10	121.75
London pe (polită de trei luni)		

Nr. 290. [1932] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Hațegului se escrie concurs cu termen de 25 de zile dela prima publicare,

1. Nădăstia-superioară, cu salariu anual 210 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Zlasti, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Grid, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne concursese instruite conform legilor din vi-

goare la subscrișul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Hațeg, la 18 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. oriental al tractului Hațegului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Rațiu,
protopresbiter.

Nr. 633 [1928] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișoarei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. Bundorf, cu salariu anual

de 108 fl. în bani, în naturale 15 fl., cuartir și lemnele necesare de foc.

2. Feleag, cu salariu anual de 150 fl. și lemnele de foc.

3. Șarpatac, cu salariu anual de 80 fl. cuartir și lemnele necesare de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplcele instruite conform legilor în vigoare subscrișului oficiu până la terminul susindicat.

Sighișoara, 25 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei.

În conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Demetriu Moldovan,
administrator protopresbiteral.

[1937]

Publicațiune.

În 30 Septembrie st. n. la 2 oare p. m. în cancelaria comunei Sibiel se va esarênda prin licitațiune publică dreptul de cărcimăit în comuna Sibiel, pre timpul de 3 ani **din 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decembrie 1891.**

Prețul strigărei e ficsat cu **1100 fl.** pre an, licitanții au să depună un vadiu de 10%.

Oferte în scris nu se primesc.

Condițiunile detaiate. se pot privi la oficiul comunal din Sibiel precum și la subscrișul în oarele oficioase.

Seliște, în 14 Septembrie 1888.

Pretorul suprem.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei” Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, romane, schițe, piese teatrale și a. — mai departe tra-tează cestiuni literare și științifice cu reflecțiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român” Diariu bisericec, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2^{1/2}—3^{1/2} coale; și publică portretele și biografiele arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocașuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, p'atibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primese gratis tot al patrulea esemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate sêrbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 2 coale. Acest op. de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sêrbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novejii: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvê. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm. mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuri din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Mar. 1 aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, drosesor. Op. aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprinzând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe și a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scoala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui esemplariu spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 36—50

La numărul acesta se adauge un suplement.

Nr. 550. [1930] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stațiuni învățătorești din protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare, și adică:

1. Pentru clasa a III-a poporală superioară din Rășnov, cu salariu de 350 fl., 200 din alodiu și 150 fl. din fondul bisericeii. Învățătorul ales va fi îndatorat a ține strună, respective a funga ca cantor Dumineca și sârbătoarea, spre care scop concurenții sunt avisați a se prezenta în vre-o Duminecă înainte de alegere la biserica din Rășnov spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

2. Pentru clasa a IV-a dela scoala capitală din Bran, cu salariu anual de 300 fl., plățibili în rate lunare anticipative din fondul scolariu, precum și folosirea grădinei școlare, lemne și cuartir liber.

3. Pentru scoala din Șimon, cu salariu de 220 fl., și adică 140 fl. din alodiu, 40 fl. dela copii obligați a frecuenta scoala cotidiană câte 40 cr. de copil, și 40 fl. dela copii dela scoala de repetițiune câte 50 cr. de copil și în fine folosirea grădinei școlare, cuartir liber și lemne.

Doritorii de a reflecta la vre-una din aceste stațiuni învățătorești, vor avea a-și așterne suplicele lor de concurs instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Branului.

Zărnești, 26 August, 1888.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 284. [1927] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Buceșiu, cu salariu anual de 140 fl. și lemnele trebuincioase de încălzit.

2. Grohot, cu salariu anual de 160 fl. cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

3. Juncul de sus și de jos cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

4. Rovina, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

5. Tomnatecul de jos și de sus, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

6. Trestia, cu salariu anual de 80 fl. și lemnele trebuincioase de încălzit.

7. Valeabrad, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite în sensul legilor din vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Zarandului.

Brad, la 25 August, 1888.

Vasilii Dămian,
protopresbiter.

Nr. 435. [1929] 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor învățătorești la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. Cața, pentru postul de al doilea învățător cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne de foc. Din salariul amintit 60 fl. se plătesc prin

repartițiune dela popor, 140 fl. din isvoare sigure bisericești și școlare.

2. Merchiaș, cu salariu anual de 160 fl., cuartir și lemne de ajuns, precum și împărțirea de beneficiile, ce le oferă comuna politică precum: apă sărată, îngrășarea de rimători la ghinde, etc.

3. Bogata-Olteană, cu salariu de 80 fl. dela popor, cuartir și lemne de foc de ajuns.

4. Ticușul-român, cu salariu anual de 200 fl., din cari 100 fl. se solvesc din cassa alodială, ear 100 fl. din repartițiune dela popor.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitele parohiale concernente.

Cohalm, 24 August, 1888.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Nr. 296. [1931] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătorești dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate ale protopresbiteratului Abrudului se escrie concurs cu termenul inclusive 17 Septembrie.

1. Bucium-Cerb, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

2. Galați și Presaca, scoală ambulantă cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Sohar, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de a-și subșterne petițiunile instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiterat până la termenul mai sus indicat, pe lângă aceea observare, că concurențele dela postul din Bucium-Cerb, trebuie să fie și cântăreț, și va avea a se prezenta în respectiva comună ante de alegere într-o zi de Duminecă sau sârbătoare.

Abrud, în 17 August, 1888.

Dela oficiul protopresbiterat gr. or. al Abrudului.

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 356. [1933] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești dela scoalele gr. or. rom. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Visca cu Fueș-Băgara-Lungșoara, cu emolumentele următoare:

a) dela comuna Visca 85 fl. în bani, 85 ferdele à 16 cupe $\frac{1}{2}$ grâu și $\frac{1}{2}$ cucuruz, 3 ferdele fasole, 4 stângini de lemne, cuartir în edificiul scoalei și folosirea a 2 grădini.

b) dela Fueș-Băgara 50 fl. în bani și 30 ferdele cucuruz.

c) dela Lungșoara 20 fl. în bani și 20 ferdele de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu și $\frac{1}{2}$ cucuruz.

Toate acestea computate în bani dau un salariu de 300 fl. v. a.

2. Brădățel, cu salariu de 200 fl. v. a. cuartir în edificiul scoalei, lemne de foc de ajuns și grădină de legumi.

3. Gialacuta-Căbesci, cu salariu anual de 150 fl., cuartir în edificiul scoalei, lemne de foc și folosirea grădinei.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat. Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitele parohiale concernente,

Ilia, la 25 August, 1888.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 287. [1934] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiilor învățătorești la scoalele confesionale gr. or. din:

a) Vingard, cu salariu anual de 250 fl., cortel în edificiul scoalei și lemne pentru încălzit.

b) Daia, cu salariu anual de 200 fl., cortel în edificiul scoalei și un stângin de lemne de foc: și

c) Berghin cu salariu de 200 fl., cortel în localul scoalei și lemne pentru încălzit, se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa numitele stațiuni au a-și subșterne cererile în termenul statorit aci oficiului protopresbiterat concernent instruite în mod legal.

Sebeșiu, în 26 August, 1888.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sebeșului, în conțelegere cu comitele parohiale.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 622. [1935] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea stațiilor învățătorești din parohiile Ocna-superioară și Ocna-inferioară.

Aceste stațiuni sunt împreunate cu următoarele

Emolumente:

1. Ocna-superioară 200 fl. în bani, cuartir natural în edificiul scoalei cu două odăi și lemne de foc.

2. Ocna-inferioară 200 fl. în bani.

Reflectanții, dela cari se cere ca să fie bineversați în cântările și în ritualele bisericești, cererile concursuale, instruite cu documentele recente, să le adreseze la subscrisul în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs,

Sibiu, 26 August, 1888.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiului, în conțelegere cu comitele parohiale respective.

I. Hannia,
adm. prot.

Nr. 152. [1936] 1—3

CONCURS.

Pentru stațiunile vacante învățătorești din comunele mai jos scrise gr. or. se escrie concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“

1. Orăștioara de jos, scoala centrală cu salariu anual 300 fl. v. a. cuartir și lemne necesare.

2. Vaideiu, cu salariu anual 240 fl. v. a. o grădină școlară, cuartir și lemnele de lipsă.

3. Orăștioara de jos cu salariu anual 200 fl. v. a., cuartir și lemnele trebuincioase de foc.

4. Bințiști, cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemne necesare.

5. Dâncu-mare, cu salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele trebuincioase de foc.

6. Măgura cu filia Ieledinți, salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemne de foc necesare.

7. Petreni cu salariu anual 150 fl. v. a. cuartir și lemnele de foc trebuincioase.

Cei ce doresc a ocupa vre-una dintr'aceste posturi învățătorești au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor din vigoare în termenul suscris la oficiul protopresbiterat gr. or. al Orăștiei (Szászváros).

Orăștie, 29 August, 1888.

În conțelegere cu comitele parohiale concernente.

Nicolau Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 611 [1921] 2—3

CONCURS.

La scoala noastră parohială cu trei clase în Poplaca, stațiunile învățătorești pentru clasa I și II, sunt a se ocupa în mod definitiv.

Emolumentele sunt:

Pentru învățătorul clasei I, 210 fl. din cassa bisericească, cuartir natural în edificiul scoalei, lemne de foc și folosirea grădinei din curtea scoalei.

Pentru învățătorul clasei II, carele va ține și scoala de repetițiune, 250 fl. din aloziul comunal, 3 orgii lemne de foc, cuartir natural și folosirea grădinei școlare. Salariile se plătesc anticipativ în cuartale anuale.

Se cere dela concurenți să fie versați în cântările și ritualele bisericești, având a ține strună în biserică dumineca și sârbătoarea.

Concurenții, dela cari se cere ca sub durata concursului în vre-o duminecă sau sârbătoare să se prezenteze și să cânte în biserică din Poplaca, cererile concursuale, provădute cu atestat de calificațiune și alte documente în termen de 30 zile, dela prima publicare a acestui concurs, să le adreseze la subscrisul.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiului în conțelegere cu comitetul parohial.

I. Hannia,
adm. protopp.

Nr. 316. [1913] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătorești vacante la scoalele din comunele mai jos numite din protopresbiteratul Devei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima aparițiune a concursului în foaia „Telegraful Român.“

1. Sântandres, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și 16 metri de lemne, din cari se va încălzi și scoala.

2. Chergeș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

3. Popești, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

4. Bêtrâna, cu salariu anual de 150 fl. și 54 măsuri bucate în grâu și cucuruz, cuartir și 30 metri de lemne.

Doritorii de a reflecta la vre-una din aceste posturi au a-și așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis

Deva, la 29 Iuliu, 1888.

Pentru comitele parohiale:

Oficiu protopresbiterat gr. or. al Devei.

Ioan Papiu,
ppresbiter.

Nr. 516 [1925] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch din parohia de clasa III-a Ciceu-Hășmaș, se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casa parohială cu o încăpere o tindă și o cămară.

2. Porțiunea canonică, constătoare din 1400° grădină; 615° curtea casei parohiale și cimiteriul; 11 jugere 1110° agrii și 3 jugere 1580° liveți.

3. Dela 90 căsi câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfărmat sau 1 fl. 20 cr. și câte o zi de lucru cu palma, sau 40 cr.

4. Stolele usitate, cari se pot afla dela subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Toate acestea emolumente dau la oaltă un venit anual de 381 fl. 10 cr

Concurenții au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis susindicat.

Deeș, 12 August, 1888.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. al Deeșului, în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 243 [1923] 2-3
CONCURS.

Pentru reintregirea postului de capelan în parochia gr. or. Hondol, teactul Gioagiului I de clasa a III-a, pe baza încuviințării Prea venerabilului consistoriu arhidieceșan din 22 Iunie a. c. Nr. 2669 B. se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Din venitul parochial anual de 400 fl. două terțialități.

Concurenții, cari vor reflecta la acest post se-și trimită cererile instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiteral, până la termenul mai sus indicat.

Hondol, 21 August, 1888.

In conțelegere cu comitetul parochial
Oficiul protop. gr. or. Gioagiu I.

Vasilii Pipoș,
protop.

Nr. 303 [1924] 2-3
CONCURS.

Pe baza ordinului consistorial de datul 5 Iuliu 1888. Nr. 2804 B. se descrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Popa Ințu din Perșani cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computează la olaltă dau suma de 207 fl. 50 cr.

Doritorii de a compete la acest post se-și aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Făgăraș, 15 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.
In conțelegere cu comitetul parochial gr. oriental.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 520 [1916] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele populare din comunele mai jos numite, în protopresbiteratul Lupșei, se descrie concurs cu termenul pe 11 Septembrie v. 1888.

1. Căcova-Jerii, cu salariu în bani 150 fl.; 60 kgr. legumă; 28 ferdele bucate, grădina scoalei, quartir și lemne.

2. Ocoliușul-mic, cu salariu în bani 120 fl.; 35 kgr. legumă; 15 ferdele bucate; quartir și lemne.

3. Sartăș-Brăzești, cu salariu în bani 160 fl., quartir și lemne.

4. Bedeleu, cu salariu 150 fl.; 70 kgr. legumă, 20 ferdele bucate, quartir și lemne.

5. Mogoș-Mămăligani, cu salariu 100 fl.; 10 ferdele bucate quartir și lemne.

6. Vința, cu salariu 100 fl. quartir și lemne și dela fie-care comună ca diurne pentru conferințele învățătoresci câte 7 fl.

Doritorii de a compete la unul din aceste posturi se-și aștearnă cererile concursuale la acest oficiu provădute cu documentele recerute de „Stat. org.” și Normativul scolariu.

Ofenbaia, în 10 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei.
Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 446 [1920] 2-3
CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței se descrie prin aceasta concurs în termen de 30 zile dela datul de mai jos:

1. în Borgo-Bistrița, pentru două posturi învățătoresci cu salariu anual à 200 fl. v. a. din fondul scolariu.

2. în Blasfalăul de sus, pentru un post învățătoresc cu salariu anual de 150 fl. v. a., quartir și lemne

3. în Galați, pentru un post învățătoresc cu salariu de 200 fl. v. a. dela popor.

4. în Chintelnic, pentru un post învățătoresc cu salariu de 150 fl. dela popor.

Petiții au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare în termenul susindicat la

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo-Bistrița, în 15 August, 1888.

In conțelegere cu comitetele parochiale.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 303. [1918] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se descrie concurs cu termen până la 15 Septembrie a. c. st. v.

1. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, quartir liber și 25 cară de lemne.

2. Lăpugiu inferior-Ohaba, cu salariu de 208 fl. și adică: a) 94 fl. în bani, b) 95 măsuri cucuruz în boambe à 1 fl. 20, 114 fl., quartir liber și 16° lemne.

3. Panc-Săliste, cu salariu de 200 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, quartir liber și 8° lemne.

4. Săcămaș, cu salariu de 153 fl. și adică: a) 70 fl. în bani, b) 50 măsuri cucuruz, 60 fl. c) 4 măsuri fasole 8 fl. d) folosirea a două grădini 15 fl. quartir liber și 8° lemne.

5. Stăncești-Ohaba, cu salariu de 130 fl. și adică: a) 120 fl. în bani, b) folosirea a două grădini 10 fl., quartir liber și 8° lemne.

În comunele de sub pct. 2, fiind scoale în ambe comunele, învățătorul va fi îndatorat a ține prelegeri tot a doua și în fie-care comună.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 17 August, 1888.

Romul de Crainic,
protopresbiter.

Nr. 337 [1919] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Mediașului se descrie concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare.

1. Frăua, cu salariu anual de 200 fl. v. a., quartir și lemne de foc, dintre cari 50 fl. din cassa bisericeii, ear restul prin repartițiune.

2. Moșna, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

3. Hașag, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

4. Buzd, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

5. Agărbiciu, cu salariu anual de 150 fl., quartir și lemne de foc.

6. Richisdorf, cu salariu anual de 100 fl., quartir și lemne de foc.

7. Dupușdorf, cu salariu anual de 100 fl., quartir și lemne de foc.

Cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mediașului.

Mediaș, în 21 August, 1888.

Ioan Chendi,
adm. protop.

Nr. 514 [1911] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele din parochiile mai jos însemnate se descrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, și anume:

1. Bonțida, cu salariu anual de 200 fl., ce se încassează din repartițiune dela popor.

2. Chiuești, cu salariu anual de 240 fl. din repartițiune dela popor și câte un car de lemne de foc dela părinții fie-cărui elev, din cari lemne este de a se încălzi și odaia scolară.

3. Deeș, cu un salariu de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deeș, 4 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. al Deeșului, în conțelegere cu scaunele scolari respective.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 268. [1902] 3-3
CONCURS.

Devenind stațiunile învățătoresci dela scoalele din comunele mai jos numite vacante, se descrie pentru întregirea lor concurs cu termen până la 14 Septembrie, 1888 st. v.

Emolumentele sunt:

1. Pentru două stațiuni la scoala din comuna Rêhëu, una cu salariu de 180 fl., ear alta de 150 de fl. numărați în quartale decursive dela comună, și învățătorii se deobligă să țină în Dumineci și sêrbători strană.

2. Pentru stațiunea din Drămbariu, leafă 100 fl., bani din repartiție, dela comună pământuri arătură, cari aduc un venit de circa 100 fl., quartir în edificiul scoalei și o delniță de lemne din pădurea comună.

Doritorii de a ocupa menționatele stațiuni au a-și așterne suplicele instruite amesurat legilor în vigoare oficiului protop. gr. or. subsemnat, până la termenul arătat.

Sebeș, 8 August, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or.
I. Tipeiu,
prot.

Nr. 346. [1912] 3-3
CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela scoala gr. or. din Căcova, protopresbiteratul Săliștei, se descrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Salariu în bani gata 250 fl. v. a. ce se va plăti în rate lunare.

2. Locuință în edificiul scoalei, computată în 20 fl. v. a.

3. Lemne pentru încălzit, compute în 24 fl.

4. Folosința din grădina scoalei, computată cu 6 fl. v. a. Preste tot 300 fl. v. a.

Cei ce reflectează la acest post, se se prezenteze într-o Duminecă sau sêrbătoare în biserică spre a documentă desteritatea în cântări, deoase-ce vor fi datori a ține strană în biserică.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, se se aștearnă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Săliște, 12 August, 1888.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Săliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 415/1888. [1917] 3-3
CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericăscă Târlușeni cu filia Cărpiniș, recunoscută de clasa a II-a, prin aceasta se

descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia arhidieceșan

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma totală de 642 fl. 40 cr.

Reflectanții la acest post au a-și așterne suplicele lor la subscrisul în termenul legal instruite conform statutului organic și regulamentelor din vigoare; și tot acolo pot afla înformațiunile mai de aproape.

Brașov, în 18 August, 1888.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. ca adm.

Nr. 250. [1908] 3-3
CONCURS.

Devenind vacante următoarele stipendii, și anume:

A. 1. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Marinovič”, pentru studenți de gimnasiu.

2. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Galliană”, pentru studenți la gimnasiu.

Mai departe fiind vacante:

B. 3. Un ajutoriu de 20 fl. pe an din fundațiunea „Tofăleană”, pentru tineri descendenți din vre-o familie de ale fostei comune „Tofăleu”, cari ar voi să învețe vre-o meserie oare-care.

4. 4 ajutoare à 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voiesc a învăța vre-o meserie, dar mai cu seamă: rotăria, lemăria (bărdășia), făurăria, măsăria, (têmplăria), cismăria, pălărieria, curăria, șelăria, mașinăria agricolă.

Prin aceasta se descrie concurs.

Cererile au a se înainta comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiu până la 30 Septembrie st. n. 1888.

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub A. 1-2 au să accludă la suplicele lor:

a) carte de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de pe semestrul al II-lea al anului scolastic premergătoriu;

c) atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care cercețază scoala de present;

d) atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Conform literilor fundamentale la obținerea stipendiului de sub 2. din fundațiunea „Galliană”, ceteris paribus va avea preferință acela dintre concurenți, carele va dovedi, că se trage din familia fundatoriului, și anume din familia „Pop și Anton.”

Suplicanții la vre-unul din ajutoarele amintite sub B. 3-4 au se prezente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de cel puțin 4 clase elementare;

c) contractul încheat cu măestrul conform §-lui 61 al legii industriale (art. de lege XVII din 1884) în original sau în copie legalisată, și o adeverință dela măestru despre succesul, cu care lucră.

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverință dela părinți sau tutori, că sunt decizi, a lăsa pe fiii sau pupili lor la învățătură până se vor perfecționa pe deplin.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 21 August, 1888.

G. Baritiu. Dr. Ioan Crișianu,
secretariu II al asociaț.